

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

ПРОЄКТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою

Відокремленого структурного підрозділу
«Фаховий коледж Чернівецького
національного університету
імені Юрія Федьковича»

Протокол № ____ від _____

Голова Педагогічної ради

_____ Олександр СОБЧУК

ЕТИЧНИЙ КОДЕКС

**ВІДОКРЕМЛЕНОГО СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА»**

УВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом директора

Відокремленого структурного підрозділу
«Фаховий коледж Чернівецького
національного університету
імені Юрія Федьковича»

№ ____ від _____

ПРЕАМБУЛА

Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (далі – ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» або Коледж) визнає дотримання норм етичної поведінки всіма членами ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» однією з важливих передумов успішної реалізації своєї місії – здійснення вагомого внеску в суспільний розвиток через дослідження, генерування нових знань, їх поширення та підготовку соціально відповідальних, креативних особистостей і конкурентних фахівців.

З метою розвитку єдиної організаційної культури ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та з урахуванням суспільного запиту щодо високих морально-етичних якостей фахівців було розроблено робочою групою й затверджено Педагогічною радою ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» «Етичний кодекс Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»» (далі – Кодекс).

Даний Кодекс розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про академічну доброчесність» та іншого законодавства України, Положення про ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та інших внутрішніх нормативних документів.

В Кодексі реалізовано вимоги статті 42 Закону України «Про освіту», ст. 26 Закону України «Про фахову передвищу освіту», а також засадничі положення Закону України «Про академічну доброчесність» щодо цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, засад її забезпечення, видів порушень академічної доброчесності та заходів реагування на такі порушення, закріплено етичні принципи та правила, що забезпечують довіру до результатів навчання і наукових (творчих) здобутків.

РОЗДІЛ 1. СФЕРА ДІЇ КОДЕКСУ

1.1. Цей Кодекс визначає ключові цінності, основні принципи й стандарти етичної поведінки. Дія Кодексу поширюється на всіх членів ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», якими є всі учасники освітнього процесу в ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», та на третіх осіб (роботодавців, представників бізнес структур, громадські об'єднання, державні установи тощо).

Учасниками освітнього процесу (членами коледжівської спільноти) у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» є: дирекція, педагогічні працівники; здобувачі фахової передвищої освіти та їх батьки; фахівці-практики та спеціалісти, які залучаються до освітнього процесу; інші працівники.

1.2. Усі співробітники та здобувачі фахової передвищої освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» зобов'язані ознайомитися з положеннями цього Кодексу, дотримуватися встановлених у ньому правил і розуміти персональну відповідальність перед іншими за свою діяльність і поведінку. Негативне ставлення до положень Кодексу може розглядатися як свідоме нехтування етичними нормами Коледжу та законодавством України.

1.4. Від членів коледжівської спільноти, кожен з яких несе частку спільної

відповідальності за реалізацію місії ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», очікується дотримання норм Кодексу у взаємовідносинах із зовнішніми партнерами Коледжу та широкою громадськістю.

РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНІ ЦІННОСТІ ТА ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ КОЛЕДЖУ

2.1. Цей Кодекс закріплює основні етичні норми та правила поведінки і стосується всіх, хто навчається або працює у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»: адміністративно-керівного складу (далі – дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» або дирекції Коледжу), педагогічних працівників, здобувачів фахової передвищої освіти (далі – здобувачів освіти), технічних та інших працівників (співробітників).

Норми Кодексу є обов’язковими для всіх вищезазначених осіб незалежно від місця їх перебування, віку, особистих рис характеру, релігійних уподобань або політичних переконань, належності до певної мовної, етнічної, расової групи, тощо.

2.2. ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» ставить за мету проведення ефективної діяльності в освітній та громадській сферах.

ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» визнає духовний, інтелектуальний, моральний та творчий розвиток особистості як пріоритет найвищого рівня.

2.3. ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» забезпечує право кожного на працю або навчання у відповідних обставинах та безпеці.

2.4. До виконання етичних правил та норм поведінки повинні прагнути всі, хто вважає себе достойною поваги особистістю і хоче користуватися повагою, шаную та доброзичливістю з боку інших.

2.5. Далі в тексті Кодексу під визначеннями «кожен», «ніхто», «будь-хто» маються на увазі всі, хто працює або навчається у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», а також усі ті, хто співпрацює з ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» як діловий партнер, замовник послуг у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» тощо.

2.6. Будь-яке положення цього Кодексу не може інтерпретуватися як спроба замінити норми чинного законодавства або заперечити будь-які права та свободи особистості, що захищені законами, нормами або традиціями суспільної моралі.

2.7. Цей Кодекс не спрямований на детальну регламентацію кожного кроку особистості; кодекс також не можна інтерпретувати як вичерпний перелік дозволів та заборон або етичних чи моральних принципів, які вже регламентовані правом або визнаються суспільством як загальновідомі, тобто такі, яких без додаткової регламентації повинні безперечно дотримуватися всі відповідальні і адекватні члени суспільства.

2.8. Відповідно до Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» головними цілями та завданнями є підготовка висококваліфікованих фахівців з фаховою передвищою освітою, а також виховання здобувачів освіти як культурних, освічених, моральних, творчих особистостей, активних та відповідальних громадян своєї країни, фізично і морально здорових осіб.

Згідно з цим ключовими особами у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» визнаються здобувачі освіти та педагогічні працівники. Адміністративний, технічний персонал ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», працівники інших структурних підрозділів повинні керуватися базовим принципом: виконувати свої службові посадові обов'язки якнайкраще аби забезпечити можливість педагогічним працівникам та здобувачам освіти успішно здійснювати освітній процес.

2.9. Перелічені у Кодексі етичні норми спрямовані насамперед на створення здорового морального клімату взаємовідносин у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» в процесі реалізації ключових завдань, і тому будь-яке положення цього Кодексу не може інтерпретуватися як спроба втручання у приватне життя особистості або спроба регламентації сфери приватних відносин.

РОЗДІЛ 3. ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ

3.1. Загальні етичні стандарти

3.1.1. Кожен повинен з повагою ставитися до норм Конституції і законів України, а також до норм міжнародних правових документів, що проголошують та захищають основні особисті права та свободи людини і громадянина. Ніхто не повинен ігнорувати або порушувати базові принципи та норми вищезазначених правових документів.

3.1.2. Кожен повинен з повагою ставитися до цінностей історично-культурної спадщини України, до її державної мови та традицій.

Кожен, хто вважає себе культурною, інтелектуальною людиною, повинен також з повагою та толерантністю ставитися до культури, традицій, звичаїв та переконань представників інших народів і країн, з якими він спілкується під час роботи і навчання у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

3.1.3. Кожен повинен у спілкуванні з іншими особами поводитися з гідністю та повагою. Кожен має право на поважне та шанобливе ставлення до себе та інших з боку будь-кого у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

3.1.4. Ніхто не може бути дискримінований або ображений за ознакою приналежності до будь-якої політичної, громадської, релігійної, ідеологічної організації або спільноти, так само, як і за ознакою особистих ідейно-політичних переконань.

Належність особи до будь-якої політичної партії, громадської організації, громадського руху або релігійної конфесії (або неналежність до жодної з них), не можуть бути причиною для некоректної, неввічливої або неповажної поведінки. Ідейно-політичні переконання або розбіжності не повинні перешкоджати нормальним коректним відносинам між тими, хто навчається або працює у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

3.1.5. Кожен має право займатися політичною або релігійною діяльністю у межах закону виключно у вільний від роботи або навчання час.

3.1.6. У ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» визнаються загальнолюдські цивілізаційні цінності, відповідно до яких належність особи до будь-якої національної, етнічної, мовної, соціальної або статевої групи в жодному разі не

може бути причиною для дискримінації або некоректного, образливого ставлення.

3.1.7. З огляду на вищевказане, базовими принципами етики взаємовідносин у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», які є обов'язковими для кожного, визнаються:

- доброзичливість, поважність, коректність, ввічливість;
- стриманість, толерантність до протилежної точки зору, тактовність;
- законослухняність;
- чесність та відповідальність;
- конструктивний підхід до вирішення проблем;
- пунктуальність та обов'язковість;
- повага до кожного члена колективу ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;
- прагнення створювати при спілкуванні атмосферу психологічного комфорту, уникати конфліктних ситуацій з невиробничих приводів та емоційного забарвлення робочих конфліктів, уникати сутичок або образ;
- керування здоровим глуздом, нормами і традиціями поведінки згідно з критеріями суспільної моралі;
- пріоритетність інтересів ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», командний стиль роботи, орієнтованість на досягнення максимально можливого позитивного результату;
- визнання професіоналізму, порядності, моральності, людської гідності найбільш вагомими пріоритетними цінностями;
- нерозголошення інформації, яка має конфіденційний або службовий характер стосовно функціональної діяльності ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

3.1.8. Усі члени колективу і здобувачі освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» зобов'язані брати активну участь у дотриманні чистоти на території навчального закладу і в публічних місцях. Внутрішня культура кожного має спонукати до акуратного, бережливого ставлення до майна ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», адекватної поведінки у місцях загального користування.

3.1.9. Усі члени колективу і здобувачі освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» зобов'язані дбайливо ставитися до майна та інформаційних ресурсів бібліотеки (книг, періодичних видань, електронних носіїв тощо). Повертати книги необхідно у визначені бібліотекою терміни. З книгами та друкованими виданнями потрібно поводитися охайно і повертати у тому стані, в якому їх було видано.

Будь-які зміни первісного стану книг, як-от: позначки маркером, ручкою або олівцем, вирвані сторінки, загини чи забруднення сторінок – кваліфікуються як пошкодження майна ВСП «Фаховий коледж ЧНУ». Порухення означених правил матиме наслідком застосування відповідних заходів впливу щодо недобросовісних користувачів згідно з правилами користування бібліотекою.

Крадіжка або пошкодження інформаційних ресурсів категорично заборонена та карається згідно норм цього Кодексу, а за наявності підстав також згідно норм адміністративного або кримінального права.

3.2. Спеціальні етичні стандарти

3.2.1. Дотримуючись загальних (спільних) етичних стандартів, окремі

категорії учасників освітнього процесу ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» мають також узгоджувати поведінку з відповідними спеціальними етичними стандартами відповідно до ролі у освітньому процесі.

3.2.2. Керівники всіх рівнів мають:

- виявляти лідерські якості та високий професіоналізм, бути взірцем етичної поведінки та допомагати іншим членам коледжівської спільноти у розвитку такої поведінки;
- поширювати ключові цінності серед співробітників і здобувачів освіти, впроваджувати культуру постійного вдосконалення в освітній практиці;
- дбати про ефективне використання ресурсів і враховувати економічні та освітні інтереси ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» в своїй діяльності;
- докладати зусилля для забезпечення належних умов роботи співробітників та навчання здобувачів освіти;
- підтримувати баланс між реалізацією права академічної свободи та забезпеченням продуктивної освітньої діяльності ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;
- сприяти відкритості та прозорості освітнього пошуку;
- поширювати та впроваджувати культуру академічної доброчесності, створюючи атмосферу нетерпимості до її порушень, а також забезпечувати функціонування ефективної внутрішньої системи забезпечення академічної доброчесності, визначеної чинним законодавством, цим Кодексом та іншими внутрішніми актами;
- вживати заходів щодо профілактики порушень норм законодавства, етичних принципів та стандартів поведінки;
- заохочувати співробітників до постійного вдосконалення робочих процесів та надання пропозицій щодо покращень;
- проводити регулярний аналіз стану організаційної культури та виконання норм Кодексу у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

3.2.3. Педагогічні працівники мають:

- визнавати, поважати і забезпечувати свободу думки і слова учасників освітнього процесу;
- здійснювати професійну діяльність на високому якісному рівні, підвищувати кваліфікацію і викладацьку майстерність;
- дотримуватись принципів загальноприйнятої та педагогічної етики;
- дотримуватись стандартів та правил академічної доброчесності, встановлених чинним законодавством, цим Кодексом та іншими внутрішніми актами;
- вказувати свою належність до ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» під час опублікування результатів власних напрацювань та навчально-методичних робіт, виконаних у межах трудових та інших договірних відносин з ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;
- об'єктивно і справедливо оцінювати результати освітньої діяльності здобувачів освіти;
- утримуватись від відносин, які можуть завадити ефективному навчанню та об'єктивному оцінюванню результатів освітньої діяльності, зокрема, відносин комерційного партнерства, різних типів фінансової залежності, надання або

отримання неправомірної винагороди тощо;

- показувати приклад здобувачам освіти, дотримуючись ділового стилю у своєму повсякденному одязі.

3.2.4. *Адміністративні працівники та допоміжний персонал мають:*

- сумлінно виконувати професійні обов'язки на високому якісному рівні;
- створювати сприятливі умови для ефективної діяльності всіх членів коледжівської спільноти, розкриття творчого потенціалу учасників освітнього процесу, розвитку організаційної культури;

- мінімізувати бюрократичні процедури до рівня, який забезпечить продуктивність роботи членів коледжівської спільноти;

- проводити аналіз внутрішньої діяльності та процесів з метою виявлення можливостей їх покращення, запобігання порушень етичних стандартів.

3.2.5. *Здобувачі фахової передвищої освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» мають право:*

- навчатися з метою здобуття певного освітньо-професійного рівня, одержувати фахову передвищу освіту відповідно до державних стандартів щодо змісту та обсягів;

- користуватися навчальною, виробничою, культурною, спортивною, побутовою базою ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», мати вільний доступ до бібліотеки та комп'ютерних класів згідно з регламентом їх роботи;

- користуватися інформаційними ресурсами мережі Інтернет з врахуванням технічних можливостей, відповідних обмежень та регламенту доступу до мережі;

- брати участь у науково-дослідній роботі, конференціях, олімпіадах, виставках, конкурсах тощо;

- брати участь особисто або через своїх представників в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, організації дозвілля та відпочинку тощо;

- мати безпечні та нешкідливі умови навчання;

- вимагати та отримувати доступні форми захисту від будь-яких форм експлуатації, фізичного або психічного насильства, а також від дій, які порушують честь та гідність;

- обирати і бути обраними до колегіальних органів студентського самоврядування ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;

- оскаржувати у відповідному порядку накази і розпорядження дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», висловлювати претензії щодо поведінки та методів взаємовідносин будь-кого у межах ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» через органи студентського самоврядування або особисто;

- брати участь у студентських об'єднаннях, клубах, гуртках тощо;

- вільно висловлювати свої думки, якщо вони не заперечують аналогічного права інших і не принижують людської гідності;

- брати участь в академічному процесі на рівних підставах, незалежно від статі, раси, громадянства, мови, культури, релігії, фізичних вад та інших особистих якостей;

- одержувати академічну відпустку у зв'язку із захворюванням або іншою

поважною причиною;

- бути поновленими на навчання у порядку, встановленому законодавством;

- звернутися до органів студентського самоврядування чи до дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» з вимогою припинення порушення своїх особистих прав у разі, якщо здобувач освіти вважає, що до нього несправедливо та/або упереджено ставиться педагогічний, адміністративний чи інший працівник, будь-хто зі здобувачів освіти чи будь-хто з інших учасників освітнього процесу ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

Здобувачі фахової передвищої освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» зобов'язані:

- бути чесними;
- з повагою ставитися до педагогічних, адміністративних та інших працівників, здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;

- нести відповідальність за свої дії і наслідки, до яких вони призводять;
- виконувати вимоги індивідуального навчального плану та досягти результатів навчання, передбачених стандартом фахової передвищої освіти та освітньо-професійною програмою;

- оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю;

- відвідувати всі заняття згідно з розкладом, якщо немає документального підтвердження поважної причини їх пропуску;

- приходити на заняття вчасно і не залишати аудиторії без дозволу викладача;

- переводити мобільні телефони та інші мобільні/переносні пристрої/гаджети у беззвучний режим або вимикати їх під час аудиторних занять, у бібліотеці, комп'ютерних класах, під час заліків/екзаменів (окрім завдань та ситуацій, узгоджених із педагогічним працівником);

- виконувати всі академічні завдання і роботи у визначені терміни;
- активно готуватися до занять і брати участь в роботі під час занять, при цьому даючи можливість іншим студентам робити свій внесок у навчальний процес;

- дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності та виконувати навчальні завдання самостійно з належним оформленням цитувань інших авторів та посилань на використані під час їх виконання джерела;

- бути уважним до потреб і прав інших учасників освітнього процесу щодо користування бібліотечними фондами, комп'ютерними ресурсами ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;

- додержуватися законодавства, моральних та етичних норм поведінки;
- бережно ставитися до майна ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», інших юридичних та фізичних осіб;

- додержуватися санітарно-гігієнічних норм;
- вчасно інформувати дирекцію ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» про

обставини, які перешкоджають виконанню обов'язків здобувачами освіти або роблять їх виконання неможливим;

- не порушувати заборони, регламентації та обмеження, що вводяться в дію цим Кодексом.

Вимоги до зовнішнього вигляду здобувачів освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»:

- у межах навчальних та інших приміщень ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», а також прилеглий до них території (далі – територія ВСП «Фаховий коледж ЧНУ») здобувач освіти повинен перебувати в акуратному, чистому та охайному одязі, в якому зручно під час занять та на перервах;

- при виборі стилю одягу здобувач освіти має дотримуватись класичного та/або ділового стилю;

- під час освітнього процесу здобувачам освіти настійливо рекомендується надати перевагу охайним класичним зачіскам та збереженню природного кольору волосся;

- головний убір, сонцезахисні окуляри, рукавички при вході до приміщень ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» слід зняти;

- під час освітнього процесу і в навчальних приміщеннях неформальна символіка, аксесуари та надмірно яскравий макіяж вважаються недоречними;

- забороняється носити надто відвертий, яскравий або неформальний одяг (наприклад, занадто короткі спідниці, спортивний одяг (окрім занять фізкультурою та спортивних змагань), пляжне вбрання тощо);

- на урочисті та святкові заходи здобувачі освіти можуть одягатися відповідно до рівня заходу на свій розсуд, дотримуючись при цьому загальноновизнаних морально-етичних норм.

3.2.6. Батьки здобувачів освіти. Очікується, що ключову роль у формуванні етичної поведінки здобувачів освіти відіграють їхні батьки або опікуни/піклувальники через:

- формування усвідомлення необхідності дотримання законів, а також чинних у суспільстві морально-етичних норм та цінностей;

- утвердження поваги до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини та до соціально-культурного розмаїття;

- формування культури діалогу, життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді, ощадливого ставлення до довкілля;

- сприяння розвитку здібностей, виховання відповідального ставлення до фізичного і психічного здоров'я та навичок здорового способу життя.

3.2.7. У відносинах з партнерами ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та третіми сторонами кожен член коледжівської спільноти має дотримуватись наступних стандартів етичної поведінки:

- визнавати та підтримувати особистим прикладом всі вищевказані загальні (спільні) і спеціальні стандарти етичної поведінки;

- ввічливо та з повагою ставитись до партнерів і гостей ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;

- відповідально ставитись до розвитку відносин з партнерами, спонсорами ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», органами влади, професійними мережами тощо;

- забезпечувати прозорість використання спонсорської допомоги ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», отриманої у формі грошей, матеріальних цінностей або послуг;
- не використовувати свої службові повноваження, становище, будь-яке державне та власне майно або кошти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» в приватних інтересах або з метою одержання неправомірної вигоди;
- з розумінням ставитись до культурних особливостей та стандартів етичної поведінки партнерів і гостей ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

РОЗДІЛ 4. СТАНДАРТИ АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1. Академічна свобода – це самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом.

4.2. Академічна доброчесність – це сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу та інші суб'єкти академічної діяльності ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» під час навчання, викладання, провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Для цілей цього Кодексу також використовуються наступні поняття:

- **академічний твір** – виражений у письмовій, електронній або іншій формі твір у сфері освіти чи науки (кваліфікаційна робота, курсова робота, реферат, есе, наукова стаття, тези, звіт, методична розробка тощо);
- **внутрішній акт** – документ ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» або Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, затверджений у встановленому порядку його колегіальним органом управління, в частині, що стосується питань академічної доброчесності, та не суперечить положенням чинного законодавства і цього Кодексу.
- **джерело інформації** – друковане чи електронне видання, архівний матеріал, інтернет-ресурс, особиста комунікація, інше джерело, з якого отримано інформацію, що використовується в академічному творі чи навчальній роботі;
- **навчальна/наукова робота** – результат виконання здобувачем освіти навчального чи контрольного завдання, відображений у текстовій, візуальній, цифровій або іншій формі;
- **система/інструменти штучного інтелекту** (далі – система/інструмент ШІ) – технологічне рішення, (зокрема комп'ютерна програма ШІ, в тому числі на базі генеративних нейромереж), здатне в автоматичному чи напівавтоматичному режимі на основі вхідних запитів (промптів) генерувати текстові, візуальні, цифрові, програмні, аудіо- та інші результати;

- *суб'єкти академічної діяльності у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»* – дирекція, педагогічні працівники, здобувачі фахової передвищої освіти, вступники, батьки або законні представники здобувачів освіти, експерти, фахівці-практики та інші особи, які залучаються до освітньої чи науково-дослідної діяльності Коледжу.

4.3. *Базовими цінностями академічної доброчесності, обов'язковими для дотримання всіма членами коледжівської спільноти, є:*

- чесність, відкритість та сумлінність суб'єктів академічної діяльності перед собою та іншими особами, уникнення шахрайства, обману чи крадіжки результатів чужої праці;

- впевненість членів коледжівської спільноти в чесності один одного, спроможність покластися на результати академічної діяльності колег та здобувачів освіти;

- шанування гідності, особистих прав і свобод кожного члена коледжівської спільноти, цінування різноманіття думок, а також неухильна повага до прав інтелектуальної власності та авторства інших осіб;

- створення рівних, прозорих і справедливих умов для роботи й навчання, послідовне, неупереджене та однакове ставлення до всіх учасників освітнього процесу, об'єктивне оцінювання та справедливе реагування на випадки порушень;

- готовність кожного суб'єкта академічної діяльності нести персональну відповідальність перед собою, коледжівською спільнотою та суспільством за результати й наслідки своєї освітньої чи наукової діяльності;

- послідовне дотримання етичних стандартів та збереження доброчесної поведінки незалежно від наявності чи відсутності зовнішнього контролю, а також у разі виникнення внутрішнього чи стороннього тиску або підбурювань до порушень встановлених правил;

- сміливість у захисті академічних цінностей та активна позиція щодо викриття, припинення і запобігання порушенням академічної доброчесності в освітньому середовищі Коледжу.

4.4. *Основними принципами забезпечення академічної доброчесності в Коледжі є:*

- спрямування першочергових зусиль на виховання, популяризацію та стимулювання доброчесної поведінки здобувачів освіти та працівників, запобігання проявам порушень академічної доброчесності;

- вільний і відкритий доступ до інформації про правила академічної доброчесності, оприлюднення чітких вимог та критеріїв оцінювання, а також відкритість та прозорість процедур розгляду випадків порушень;

- нульова толерантність до будь-яких проявів академічної недоброчесності та невідворотність застосування заходів реагування у разі встановлення факту порушення;

- недопущення ситуацій конфлікту інтересів, за яких приватні інтереси чи зв'язки осіб можуть негативно вплинути на об'єктивність виконання ними службових або академічних обов'язків.

РОЗДІЛ 5. ПРАВИЛА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

5.1. Педагогічні працівники ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» під час здійснення професійної (викладацької та методичної) діяльності зобов'язані:

- ставитися з повагою до здобувачів освіти, їхніх батьків та інших учасників освітнього процесу;
- ґрунтувати виклад навчального матеріалу на надійних, перевірених і достовірних даних, що відображають сучасний стан відповідної галузі знань;
- особистим прикладом та власною щоденною поведінкою формувати у здобувачів освіти культуру академічної доброчесності;
- стимулювати та заохочувати здобувачів освіти до самостійної творчої роботи;
- чітко й завчасно окреслювати очікувані результати навчання з дисципліни, вимоги до виконання завдань та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів;
- доброчесно оцінювати навчальні роботи та академічні твори здобувачів освіти, вживаючи дієвих заходів для перевірки відсутності ознак академічних порушень;
- вчасно, неупереджено та невибірково реагувати на будь-які прояви порушень академічної доброчесності з боку здобувачів освіти, застосовувати заходи реагування у порядку, встановленому чинним законодавством, цим Кодексом та внутрішніми актами.

Педагогічним працівникам та іншим суб'єктам академічної діяльності Коледжу **категорично забороняється** доведення до здобувачів освіти *завідомо неправдивої чи викривленої інформації, сфабрикованих або сфальсифікованих даних*, за винятком випадків, зумовлених суто навчальними або методичними цілями (наприклад, для формування навичок критичного мислення чи аналізу поширених помилок).

5.2. Здобувачі фахової передвищої освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» під час здійснення навчальної діяльності зобов'язані:

- виконувати кожне навчальне, поточне чи контрольне завдання самостійно, крім випадків, коли робота передбачає роботу в групах або за умовами завдання офіційно дозволено залучення сторонньої допомоги чи використання допоміжних засобів;
- у разі використання в навчальній/науковій роботі чи академічному творі результатів інтелектуальної праці інших авторів (тексту, ідей, графічних зображень, таблиць, програмного коду, прототипів, корисних моделей/зразків тощо) обов'язково зазначати посилання на першоджерело та автора відповідно до встановлених правил цитування;
- включати до своєї нової навчальної/наукової роботи чи академічного твору раніше виконані та подані на оцінювання власні результати (академічні твори повністю або частково) лише за умови, якщо це прямо дозволено та погоджено керівником (педагогічним працівником) у межах виконання конкретного навчального завдання.

5.3. Під час створення будь-якого академічного твору (методичної розробки, навчального посібника, наукової статті, тез, курсової чи кваліфікаційної роботи тощо) будь-який суб'єкт академічної діяльності ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» зобов'язаний дотримуватися стандартів академічної доброчесності та забезпечувати достовірність викладеної інформації.

5.4. У разі використання суб'єктом академічної діяльності у новому навчальному/науковому творі власних раніше опублікованих результатів, про це має бути обов'язково зазначено у формі відповідного самопосилання на попередню публікацію.

5.5. Кожен суб'єкт академічної діяльності ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» має право на доброчесне, прозоре та об'єктивне оцінювання персональних (індивідуальних) результатів своєї освітньої, творчої, наукової та методичної діяльності (кваліфікаційних та курсових робіт, рефератів, доповідей, есе, наукових статей, тез, звітів, навчально-методичних розробок тощо).

Особи, які здійснюють оцінювання (педагогічні працівники, члени комісій), зобов'язані проводити його на основі заздалегідь оприлюднених та чітких критеріїв, унеможливаючи упереджене чи дискримінаційне ставлення за будь-якими ознаками, за відсутності конфлікту інтересів або після його повного врегулювання.

Оцінюванню підлягає виключно продемонстрований рівень знань, умінь та компетентностей суб'єкта академічної діяльності Коледжу. Категорично забороняється оцінювати людину, її поведінку, особистісні якості, стать, зовнішній вигляд, стиль одягу чи інші ознаки, якщо вони не є прямим об'єктом оцінювання відповідно до встановлених вимог до результатів навчальної, освітньої, наукової чи методичної діяльності.

РОЗДІЛ 6. ПРАВИЛА ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ТА АКАДЕМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

6.1. Використання систем ШІ у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» розглядається як допоміжний технологічний інструмент, спрямований на підвищення ефективності освітнього процесу, розвиток цифрової грамотності та стимулювання інноваційної діяльності.

6.2. Жоден суб'єкт академічної діяльності ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» не може вважатися автором (співавтором) академічного твору або навчальної/наукової роботи в цілому чи її частини, якщо відповідний контент був згенерований комп'ютерною програмою ШІ в автоматичному режимі за її запитом.

6.3. У разі використання в академічному творі або навчальній/науковій роботі об'єктів чи матеріалів, повністю або частково згенерованих системами ШІ (текстів, програмного коду, зображень, аналітичних чи статистичних моделей, таблиць, фото, відео тощо), суб'єкт академічної діяльності зобов'язаний у письмовій формі у тексті твору/роботи або супровідних матеріалах до неї розкрити цей факт.

6.4. Обов'язкове розкриття та зазначення використання систем ІІІ **має містити такі відомості:**

6.4.1. Мету використання ІІІ (наприклад, збирання, систематизація чи аналіз первинної інформації, структурування тексту, переклад, створення візуальних матеріалів, написання фрагментів коду тощо).

6.4.2. Конкретні завдання чи структурні частини академічного твору чи навчальної/наукової роботи, які були виконані із застосуванням систем ІІІ.

6.4.3. Повну назву використаної системи ІІІ та її версію (за наявності).

6.4.4. Формулювання вхідних запитів (промптів), які були надіслані до системи ІІІ, а також дату їх використання (якщо це вимагається відповідними робочими програмами чи методичними рекомендаціями).

6.4.5. Детальний опис методів самостійної перевірки, критичного аналізу чи суттєвого доопрацювання згенерованих результатів, які були виконані суб'єктом академічної діяльності самостійно;

6.5. **Відсутність належного письмового повідомлення** про використання ІІІ розцінюється як **недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом**, та є порушенням академічної доброчесності.

6.6. **Етичні принципи застосування систем штучного інтелекту.**

6.6.1. Використання систем ІІІ у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» має ґрунтуватися на принципах справедливості, прозорості, а також на неухильному захисті прав людини, конфіденційності та повазі до авторських прав інших осіб.

6.6.2. У межах академічної свободи педагогічні працівники Коледжу мають право самостійно встановлювати обмеження або повну заборону на використання систем ІІІ під час вивчення конкретної навчальної дисципліни (освітнього компонента), відображаючи ці вимоги у силабусі чи робочій програмі дисципліни та/або методичних рекомендаціях до курсової/кваліфікаційної роботи.

6.6.3. Остаточне рішення щодо допустимості використання інструментів ІІІ здобувачами освіти під час виконання конкретного завдання та оцінювання результатів навчання ухвалює педагогічний працівник, який викладає відповідну дисципліну або науковий керівник відповідного типу робіт.

6.7. **Використання систем ІІІ не знімає з учасників освітнього процесу особистої відповідальності за достовірність, якість, етичність та відповідність вимогам законодавства результатів їхньої навчальної, методичної чи іншої академічної діяльності.**

6.8. Дозволені **типові практики** використання систем ІІІ у освітньому процесі ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»:

6.8.1. **Педагогічні працівники можуть застосовувати інструменти ІІІ у освітньому процесі задля:**

- розробки та вдосконалення навчальних матеріалів, презентацій та наочних ресурсів (як основу для подальшого власного редагування та доопрацювання);
- проєктування інтерактивних навчальних завдань, кейсів, практичних та ігрових ситуацій;
- автоматизації оцінювання тестових завдань як допоміжного компонента

під контролем викладача;

- створення віртуальних асистентів чи чат-ботів для надання консультацій здобувачам освіти з організаційних чи загальних питань навчального курсу.

6.8.2. Здобувачі фахової передвищої освіти можуть використовувати системи ІІІ як допоміжний інструмент в освітньому процесі виключно для:

- індивідуального планування, структурування самостійної роботи та пошуку загальних ідей;

- створення чернеток текстів або ведення діалогу з віртуальним ІІІ-асистентом з метою кращого ілюстрування, структурування та засвоєння об'ємного матеріалу навчальної дисципліни, а також власних думок, що виникають в ході таких операцій;

- технічної перевірки граматики, стилістики або правопису самостійно написаного тексту;

- аналізу великих масивів даних чи автоматизованого перекладу наукових чи методичних джерел для особистого ознайомлення в навчальних цілях.

6.9. Заборонені практики та недоброчесне використання ІІІ в освітньому процесі ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»:

- категорично забороняється видавати згенерований системами або ж інструментами ІІІ контент (текст, програмний код, графіку, фото, відео тощо) за власну самостійну роботу без дотримання процедур обов'язкового письмового/усного (залежно від типу завдання чи заняття) інформування про застосування таких систем;

- забороняється використання сторонніх (зовнішніх) систем ІІІ для обробки службової, конфіденційної інформації ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», персональних даних учасників освітнього процесу, а також будь-яких матеріалів, що містять охоронювану законом таємницю або захищені угодами про нерозголошення;

- забороняється застосовувати інструменти ІІІ у будь-яких формах та у спосіб, що веде до порушення стандартів академічної доброчесності чи принципів, закріплених у цьому Кодексі, а також для створення чи поширення матеріалів, які пропагують дискримінацію, містять образливі висловлювання або порушують чинне законодавство України.

РОЗДІЛ 7. СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В КОЛЕДЖІ

7.1. У ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» діє внутрішня система забезпечення академічної доброчесності, яка є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти та включає:

- розробку, оприлюднення та регулярне оновлення внутрішніх нормативних актів (положень, інструкцій тощо) з питань академічної доброчесності;

- визначення чітких вимог щодо запобігання академічному плагіату та іншим видам порушень під час створення, виконання та оцінювання навчальних/наукових робіт та академічних творів;

- заходи з популяризації етичної поведінки та систематичного підвищення обізнаності членів коледжівської спільноти щодо стандартів академічної свободи та академічної доброчесності;
- визначення уповноважених осіб та забезпечення функціонування уповноважених колегіальних органів (Комісії з етики та академічної доброчесності), встановлення їхніх повноважень та порядку розгляду повідомлень про порушення;
- процедуру перевірки академічних творів (зокрема випускних кваліфікаційних та курсових робіт) на наявність ознак порушень академічної доброчесності у вигляді академічного плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

7.2. Дирекція Коледжу забезпечує ефективне функціонування внутрішньої системи академічної доброчесності шляхом:

- систематичного проведення навчально-методичних заходів (тренінгів, вебінарів, лекцій) з питань академічного письма, належної роботи з першоджерелами та правильного і допустимого використання систем штучного інтелекту;
- надання уповноваженим педагогічним працівникам, членам комісій та здобувачам освіти (останнім – за організаційної та фінансової можливості) вільного доступу до сертифікованого програмного забезпечення для виявлення ознак академічного плагіату;
- обов'язкового ведення обліку та фіксації всіх повідомлень про факти ймовірних порушень академічної доброчесності;
- забезпечення всебічного та належного розгляду таких повідомлень із залученням органів студентського самоврядування (у разі розгляду питань щодо здобувачів освіти);
- документування ухвалених рішень про притягнення до академічної чи дисциплінарної відповідальності у випадку встановлення фактів порушень академічної доброчесності.

7.3. Батьки та опікуни/піклувальники здобувачів фахової передвищої освіти є повноправними партнерами у забезпеченні академічної доброчесності у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та зобов'язані:

- активно сприяти усвідомленню дитиною необхідності чесного навчання та самостійного виконання навчальних завдань;
- формувати у дитини повагу до праці інших людей, закону, етичних правил суспільної моралі та прав інтелектуальної власності;
- підтримувати та стимулювати дитину до дотримання засад академічної доброчесності в повсякденній навчальній діяльності.

РОЗДІЛ 8. ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

8.1. *Порушенням академічної доброчесності* визнається дія або бездіяльність суб'єкта академічної діяльності ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», що суперечить нормам чинного законодавства України, вимогам цього Кодексу або внутрішнім актам.

8.2. *Видами порушень академічної доброчесності у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» є:*

- відчуження авторства;
- академічний плагіат;
- приписування авторства;
- самоплагіат;
- фабрикація;
- фальсифікація;
- недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом;
- недоброчесне оцінювання;
- несамостійне виконання завдання;
- недозволена допомога;
- академічний саботаж;
- схилення до порушення академічної доброчесності;
- інституційні порушення академічної доброчесності;
- списування;
- обман.

8.3. До типових проявів *академічного плагіату* в Коледжі належать:

- дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат у лапках та без наведення точного посилання на першоджерело;
- використання ідей, фактів, числових даних, формул чи унікальних інтерпретацій з джерела без належного посилання;
- перефразування тексту першоджерела у формі, що є занадто близькою до оригінальної, або наведення узагальнення чужих висновків без відповідного посилання;
- подання під видом власної навчальної/наукової роботи чи академічного твору (есе, реферату, доповіді, тези, наукової статті, методичної розробки, курсової/кваліфікаційної роботи тощо) тексту, повністю або частково виконаного на замовлення третіми особами за плату чи безкоштовно;
- компіляція даних, тобто видавання за власний доробок праць, які складаються переважно з фрагментів напрацювань інших авторів чи витягів з нормативно-правових актів навіть за наявності посилань на них, якщо в роботі відсутній власний творчий або аналітичний внесок автора);
- некоректне цитування іншомовних праць у вигляді прямого ручного чи автоматичного (машинного) перекладу тексту без посилання на оригінального автора та джерело.

Академічний плагіат є порушенням внутрішньокорпоративної етики навчального закладу та не є тотожним цивільно-правовому порушенню авторського права, оскільки спрямований на захист академічних стандартів чесності, а не суто майнових прав власників ліцензій. Помилки цитування (відсутність лапок при наявності посилання, помилки в оформленні бібліографії) розглядаються як технічні порушення академічної етики, що підлягають виправленню.

8.4. Формами *списування* у Коледжі визнаються:

- використання шпаргалок, мобільних телефонів та інших мобільних/переносних пристроїв/гаджетів, інтернет-ресурсів, систем ІІІ під час заліків, екзаменів або контрольних робіт;
- здавання кількома здобувачами освіти робіт з ідентичним змістом як результату власної індивідуальної праці;
- виконання чужих варіантів завдань під час контрольних заходів;
- проходження комп'ютерного тестування чи інших форм контролю підставними особами.

8.5. **Обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної навчальної чи педагогічної діяльності, формами якого, окрім вищезазначених, також є:

- імітація або симуляція освітньої та наукової діяльності;
- симуляція погіршення стану здоров'я або надання фіктивних довідок з метою уникнення заліків, іспитів чи інших форм контролю навчального процесу;
- продаж або розповсюдження навчальних матеріалів, лекцій та тестів викладачів та інших суб'єктів академічної діяльності ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» без їхньої письмової згоди, зокрема для комерційного використання.

8.6. Решта вищевказаних термінів, що позначають види порушень академічної доброчесності, вживаються у значенні, встановленому Законом України «Про академічну доброчесність».

РОЗДІЛ 9. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ СТАНДАРТІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

9.1. У ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» діє **принцип презумпції академічної доброчесності**. Суб'єкт академічної діяльності вважається таким, що не допускав порушень, доки факт порушення не буде офіційно встановлено уповноваженим органом (Комісією з етики та академічної доброчесності Коледжу) відповідно до цього Кодексу та чинного законодавства України.

9.2. До академічної відповідальності може бути притягнута особа, яка на час вчинення нею порушення академічної доброчесності досягла 14-річного віку.

Розгляд питання щодо притягнення до академічної відповідальності здобувачів освіти віком від 14 до 18 років здійснюється із обов'язковим запрошенням їхніх батьків, опікунів/піклувальників або інших законних представників, якщо проти цього не заперечує здобувач освіти.

9.3. Притягнення до відповідальності за порушення академічної доброчесності здійснюється на засадах неупередженості, співмірності вчиненого порушення і застосованого заходу реагування (санкції), обов'язковості встановлення вини особи та прозорості процедур.

Притягнення особи до відповідальності за порушення академічної доброчесності не виключає можливості застосування до неї інших видів відповідальності (дисциплінарної, цивільно-правової, адміністративної чи кримінальної) на підставах та в порядку, визначених чинним законодавством України.

9.4. *Заходи академічної та дисциплінарної відповідальності за порушення*

академічної доброчесності, що застосовуються до педагогічних працівників ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»:

- позбавлення права брати участь у методичних чи наукових проєктах, конкурсах на отримання грантів та у програмах академічної мобільності на строк від 1 до 3 років;
- позбавлення права здійснювати науково-методичне керівництво курсовими роботами здобувачів фахової передвищої освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» на строк від 1 до 3 років;
- позбавлення права бути керівником або членом екзаменаційних чи атестаційних комісій Коледжу на строк від 1 до 3 років;
- заборона претендувати на присвоєння педагогічного звання чи кваліфікаційної категорії на строк від 1 до 3 років;
- позбавлення нагород, відзнак та почесних звань, наданих ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;
- заходи дисциплінарної відповідальності: оголошення догани або звільнення з роботи відповідно до чинного трудового законодавства (зокрема на підставі п. 7 ч. 1 ст. 41 Кодексу законів про працю України).

9.5. Заходи реагування та санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до здобувачів освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»:

9.5.1. Відвідування тематичних занять або тренінгів з академічного письма та доброчесності; отримання усного чи письмового попередження про необхідність дотримання академічних стандартів та можливість притягнення до відповідальності; повторне виконання завдання.

9.5.2. *Заходи в межах притягнення до академічної відповідальності:* повторне проходження (виконання) відповідного освітнього компонента; повторне проходження оцінювання результатів навчання (зокрема заліку чи іспиту); позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій; позбавлення академічної стипендії на строк до одного навчального року; позбавлення наданих Коледжем пільг з оплати за навчання на строк від 1 до 3 років; виключення зі складу виборних колегіальних органів та органів студентського самоврядування.

9.5.3. *Відрахування з числа здобувачів фахової передвищої освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» за порушення академічної доброчесності (за винятком осіб, які одночасно здобувають повну загальну середню освіту, та осіб з особливими освітніми потребами).*

9.6. У разі визнання суб'єктом академічної діяльності факту вчинення ним порушення академічної доброчесності перевірка і дослідження доказів не проводяться, а санкція визначається Комісією з етики та академічної доброчесності Коледжу відповідно до спрощеної процедури, встановленої внутрішніми актами Коледжу або чинним законодавством.

9.7. Особа, стосовно якої встановлено факт порушення та прийнято рішення про притягнення до відповідальності за порушення академічної доброчесності, а також заявник, який повідомив про імовірний факт вчинення такого порушення, мають право оскаржити відповідне рішення у встановленому законодавством порядку.

9.8. Інші особливості притягнення до відповідальності та реагування на порушення, які не врегульовані цим Кодексом чи внутрішніми актами регулюються Законом України «Про академічну доброчесність», іншим чинним законодавством України та окремими внутрішніми актами Коледжу.

РОЗДІЛ 10. КАТЕГОРИЧНІ ЗАБОРОНИ ТА ОБМЕЖЕННЯ. ДИСЦИПЛІНАРНІ СТЯГНЕННЯ ЗА ПОРУШЕННЯ ЕТИЧНИХ НОРМ ТА СТАНДАРТІВ

10.1. *Неприпустимими* способами поведінки учасників освітнього процесу та будь-яких інших осіб на території ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», а також поза її межами, але під час дистанційного освітнього, робочого процесу та процесу освітньої комунікації, є:

- будь-які види і форми вербальної, письмової чи фізичної непристойної поведінки: сороміцький тілесний контакт, образи, брутальні жарти, порнографія, вульгарні жести чи пропозиції тощо;
- вживання образливої ненормативної лексики та нецензурної лайки;
- булінг (цькування) з боку дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», педагогічних та інших працівників, здобувачів освіти та їх батьків, опікунів, піклувальників;
- використання мобільних телефонів та інших мобільних/переносних пристроїв/гаджетів під час аудиторних занять, у бібліотеці, комп'ютерних класах, під час заліків/екзаменів (окрім завдань та ситуацій, узгоджених із педагогічним працівником);
- неакуратна та/або неправильна експлуатація комп'ютерів та іншого технічного/електронного обладнання ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» внаслідок недбальства чи умисного заподіяння шкоди, що спричинила серйозне порушення функціонування комп'ютерів, технічного/електронного обладнання або їх комплектуючих;
- надання учасниками освітнього процесу завідомо неправдивої або фальсифікованої інформації дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» стосовно обставин функціонування навчального закладу чи умов організації та/або реалізації освітнього процесу;
- створення перешкод для освітнього процесу, виконання посадових функцій дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та будь-яких, передбачених законодавством, Положенням про ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» чи іншими внутрішніми нормативними документами, функціональних, організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських дій;
- підробка, фальсифікація, або завідомо несанкціоноване використання дійсних чи підроблених документів, архівів, інформаційних ресурсів ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» або його структурних підрозділів так само, як і його окремих посадових осіб
- створення перешкод вільному пересуванню по території ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», за виключенням випадків, які регламентуються спеціальними правилами або регламентом (розпорядком) роботи та/або освітнього процесу

ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» чи відповідних структурних підрозділів;

- відмова будь-кого від виконання усного або письмового наказу чи розпорядження директора та/або дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», якщо така відмова створює реальну загрозу заподіяння або заподіює шкоду життю, здоров'ю, безпеці осіб, суспільства, держави або цілісності майна ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», учасників освітнього процесу та інших осіб, серйозного порушення загальноприйнятих морально-етичних норм, а також правил чи заборон, встановлених цим Кодексом;

- спонукання/підбурювання будь-кого до вищевказаної відмови або інших дій, які заборонені цим Кодексом;

10.2. **Категорично забороненими способами поведінки** учасників освітнього процесу та будь-яких інших осіб на території ВСП «Фаховий коледж ЧНУ, а також поза її межами, але під час дистанційного освітнього, робочого процесу та процесу освітньої комунікації, є:

- акти вандалізму, нанесення збитків, пошкодження, знищення або крадіжок майна ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та/або приватної власності будь-кого у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»

- вживання та/або розповсюдження алкоголю, наркотичних, токсичних речовин;

- куріння, вживання, використання («паріння», «вейпінгу» тощо) та/або розповсюдження тютюнових виробів, електронних сигарет, пристроїв для споживання тютюнових виробів без їх згоряння, кальянів тощо;

- проведення і участь в азартних іграх;

- вчинення дій, які являють собою явну або приховану небезпеку щодо будь-кого на території ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», зокрема:

- - переслідування будь-кого за будь-якими мотивами у будь-якій формі;

- фізичний напад, утиски або загроза фізичного нападу;

- телефонні дзвінки погрозливого характеру;

- відправлення будь-яким способом повідомлень із загрозами;

- сексуальні домагання;

- порушення правил безпеки;

- інші вчинки, які створюють або здатні створювати загрози фізичного, психічного або морального характеру.

- носіння, зберігання, застосування або розповсюдження холодної або вогнепальної зброї, вибухових речовин, хімічних або будь-яких інших засобів, які створюють загрозу життю та здоров'ю людини

10.3. До **дисциплінарних стягнень** за порушення етичних норм та стандартів цього Кодексу, що можуть бути застосованими **до здобувачів освіти** ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», відносяться:

- усне зауваження;

- усне або письмове попередження;

- повідомлення батьків (опікунів, піклувальників) про незадовільну

успішність, академічну заборгованість або поведінку, що порушує вимоги чи заборони цього Кодексу;

- догана;
- дострокове припинення договору про надання освітніх послуг (відрахування).

10.4. До *дисциплінарних стягнень* за порушення етичних норм та стандартів цього Кодексу, що можуть бути застосованими **до педагогічних та інших працівників** ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», відносяться:

- догана;
- дострокове припинення трудового договору (звільнення).

10.5. У разі завдання учасниками освітнього процесу ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та іншими особами на території ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» *шкоди здоров'ю та/або матеріальних збитків* власності ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» чи приватній власності інших осіб, до винних осіб може бути застосована **матеріальна відповідальність у вигляді відшкодування такої шкоди або збитків**.

10.6. До тих осіб, які *ігнорують* етичні стандарти та правила, встановлені цим Кодексом та/або вчиняють *неприпустимі способи поведінки*, дирекцією ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» можуть бути застосовані заходи дисциплінарного впливу різних видів залежно від тяжкості дисциплінарного проступку та рівня або розміру завданої шкоди.

Якщо порушення правил, встановлених цим Кодексом, відбувалось *неодноразово* і до винної особи протягом останнього року перед фактом такого порушення вже було застосовано один або декілька заходів дисциплінарного стягнення, а також в разі *допущення категорично заборонених способів поведінки*, пріоритетним заходом дисциплінарного стягнення, що підлягає застосуванню до винної особи, визнається дострокове припинення договору про надання освітніх послуг (відрахування) або трудового договору (звільнення).

10.7. **Категорично заборонено** застосування у вигляді заходів дисциплінарного впливу *будь-яких фізичних, психічних та інших методів впливу, які можуть бути визнані такими, що принижують честь та гідність особи, є образливими або непристойними*.

10.8. Дисциплінарне стягнення застосовується дирекцією ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» безпосередньо після виявлення порушення норм цього Кодексу (проступку), але не пізніше одного місяця з дня вчинення таких дій.

Порядок застосування дисциплінарних стягнень визначається за аналогією з нормами чинного трудового законодавства та Правил внутрішнього розпорядку ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

10.9. Усі акти вандалізму, нанесення збитків, пошкодження, знищення або крадіжок майна ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та/або приватної власності будь-кого у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» невідворотно будуть викриті, а зібрані в ході аналізу таких ситуацій матеріали за наявності підстав можуть бути направлені до правоохоронних органів для розгляду та подальшого розслідування. Такі дії також можуть привести до наслідків для винних у вигляді відшкодування матеріальних збитків та/або припинення договору про надання

освітніх послуг або трудового договору винної особи.

10.10. Якщо дії винних осіб, що порушують правила, встановлені цим Кодексом та/або містять неприйнятні або категорично заборонені способи поведінки, додатково містять склад адміністративного чи кримінального правопорушення, дирекція ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» звертається до правоохоронних органів з подальшою передачею зібраних в ході аналізу таких дій матеріалів для розгляду та досудового розслідування.

РОЗДІЛ 11. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ. НЕПРАВОМІРНА ВИГОДА

11.1. Конфлікт інтересів виникає, коли дирекція ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» або педагогічні працівники, а також інші працівники, що займають посади, які несуть високу ймовірність виникнення конфлікту інтересів, мають особисту зацікавленість, яка негативно впливає або може вплинути на об'єктивне і неупереджене виконання ними службових обов'язків, внаслідок чого ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» може бути нанесена матеріальна або інша шкода.

Особистою зацікавленістю визнається будь-яка вигода безпосередньо для будь-якого працівника або його родичів, а також для інших громадян чи організацій, стосовно яких вони мають будь-яке зобов'язання.

11.2. З метою своєчасного попередження конфлікту інтересів кожен зобов'язаний:

- уважно ставитися до будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів;
- запобігати можливим конфліктам інтересів;
- повідомляти безпосередньому чи вищому керівництву (дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ») про будь-який реальний чи потенційний конфлікт інтересів, як тільки про нього стає відомо;
- застосовувати превентивні заходи щодо попередження конфлікту інтересів самостійно чи за узгодженням з керівництвом;
- виконувати розпорядження безпосереднього чи вищого керівництва з метою попередження або уникнення конфлікту інтересів. Попередження чи уникнення конфлікту інтересів може мати наслідки у вигляді зміни службового статусу або відмови від вигоди, що спровокувала конфлікт інтересів.

11.3. Дирекція ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», педагогічні працівники, а також інші працівники, що займають посади, які несуть високу ймовірність виникнення конфлікту інтересів, зобов'язані заявляти про характер і розміри своєї особистої зацікавленості з метою уникнення можливих негативних наслідків.

11.4. З урахуванням своїх конституційних прав педагогічні та інші працівники зобов'язані дбати про те, щоб їхня політична діяльність, участь у політичній полеміці або приналежність до політичної партії не створювали конфлікту інтересів та не впливали на впевненість співробітників та дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» у їхній здатності неупередженого виконання службових обов'язків.

11.5. Дирекція ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», а також педагогічні та інші

працівники не мають права ані вимагати, ані приймати подарунки (послуги, запрошення і будь-які вигоди), що надаються (пропонуються) їм чи їхнім сім'ям, родичам (а також представникам інших організацій, з якими працівник має ділові чи пов'язані з політичною діяльністю стосунки), що здатні негативно вплинути на виконання ними службових обов'язків.

11.6. Якщо дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», педагогічним та іншим працівникам пропонується неправомірна вигода, то з метою забезпечення своєї ділової та особистої репутації, а також репутації ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» вони зобов'язані вжити таких заходів:

- відмовитися від неправомірної вигоди;
- уникати сталих контактів, пов'язаних із пропозиціями неправомірної вигоди;
- у випадку якщо неправомірну вигоду неможливо ані заперечити, ані повернути відправнику, вона має бути передана на благодійні цілі;
- повідомити про факт дачі неправомірної вигоди безпосередньому керівництву та дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;
- продовжувати роботу у звичайному режимі, особливо у справі, за якою було запропоновано неправомірну вигоду.

11.7. Дирекція ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», педагогічні працівники та інші працівники у своїй поведінці не повинні допускати виникнення або створення ситуацій, які можуть примусити їх до надання зворотних послуг з використанням службового чи посадового становища або сприяння окремій особі чи організації.

11.8. Дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», а також педагогічним та іншим працівникам заборонено спонукати будь-яку іншу особу чи організацію до пошуку або отримання неправомірної вигоди для них самих, що будь-яким чином пов'язана із використанням їх службового чи посадового становища.

Вони не повинні намагатися впливати у власних інтересах на будь-яку особу чи організацію, користуючись службовим або посадовим становищем або пропонуючи їм неправомірну вигоду.

РОЗДІЛ 12. АДМІНІСТРУВАННЯ. КОМІСІЯ З ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

12.1. Кожен член коледжівської спільноти має ознайомитись з Кодексом, дотримуватись його вимог і розуміти персональну відповідальність перед іншими за свою діяльність і поведінку.

У ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» заохочується поведінка, яка варта визнання та наслідування, як взірцева. Особам, які демонструють високі морально-етичні якості, може надаватись особлива відзнака від Коледжу.

12.2. При виявленні порушень Кодексу член коледжівської спільноти може самостійно вжити корегувальних заходів у вигляді усного зауваження або звернутись до його безпосереднього керівника, керівника вищого рівня або дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» із рапортом чи доповідною запискою.

Особам, які повідомляють про порушення або ймовірне порушення правил

цього Кодексу, гарантується захист від переслідування.

12.3. При виникненні етичних конфліктів між членами коледжівської спільноти оптимальним способом розв'язання є добровільне примирення.

За неможливості врегулювання конфлікту в робочому порядку член коледжівської спільноти може подати заяву до Комісії з етики та академічної доброчесності.

12.4. Комісія з етики та академічної доброчесності

12.4.1. Комісія з етики та академічної доброчесності (далі – Комісія) – колегіальний експертно-консультативний орган, метою якого є сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів та розв'язанню етичних конфліктів між членами коледжівської спільноти.

12.4.2. Основними завданнями Комісії є:

- підтвердження чи спростування фактів порушення академічної доброчесності;
- надання роз'яснень та рекомендацій щодо етичних стандартів;
- розробка пропозицій із вдосконалення внутрішньої системи забезпечення академічної доброчесності та етичних стандартів поведінки в Коледжі.

12.4.3. У своїй діяльності Комісія керується чинним законодавством України, цим Кодексом та іншими внутрішніми актами.

Комісія функціонує на основі принципів верховенства права, законності, поваги до честі і гідності особи, незалежності та неупередженості під час прийняття рішень, конфіденційності та об'єктивності дослідження доказів.

12.4.4. Комісія створюється на паритетних засадах у кількості 7 осіб, при цьому:

- 4 члени обираються з числа педагогічних працівників ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» за рішенням Педагогічної ради Коледжу, що затверджується простою більшістю голосів присутніх шляхом відкритого голосування;
- 3 члени обираються з числа здобувачів фахової передвищої освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» за рішенням вищого органу студентського самоврядування Коледжу, що затверджується простою більшістю голосів присутніх шляхом відкритого голосування.

Кандидатури для голосування висуваються за власною ініціативою педагогічних працівників чи здобувачів освіти Коледжу або за ініціативою Дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» чи керівництва вищого органу студентського самоврядування Коледжу відповідно.

12.4.5. Члени Комісії повинні мати бездоганну академічну репутацію, високі морально-етичні стандарти поведінки та користуватися довірою коледжівської спільноти.

12.4.6. Строк повноважень членів Комісії становить 3 роки. Одна й та сама особа не може обиратися (делегуватися) до складу Комісії більше ніж два строки поспіль.

У випадку обрання на повторний строк членом Комісії здобувача освіти Коледжу, строк його повноважень закінчується достроково з моменту отримання документу про здобуття фахової передвищої освіти.

12.4.7. Голова Комісії, його заступник та секретар обираються на організаційному засіданні Комісії з її складу відкритим чи таємним голосуванням простою більшістю голосів її членів.

12.4.8. Комісія проводить свою роботу у формі засідань. Засідання Комісії вважається правомочним, якщо у ньому бере участь не менше двох третин від її повного складу (щонайменше 5 осіб).

12.4.9. Члени Комісії провадять свою діяльність на громадських засадах. У разі виникнення конфлікту інтересів у будь-якого члена Комісії щодо розгляду конкретної справи, він зобов'язаний заявити самовідвід та утриматися від участі у розгляді справи й голосуванні.

Неналежне виконання членом Комісії своїх обов'язків є підставою для його відкликання та заміни органом, що його обрав.

12.5. Ініціювання та розгляд справи про порушення академічної доброчесності

12.5.1. Будь-яка особа, яка володіє фактичними даними чи доказами, що вказують на ознаки наявного порушення академічної доброчесності будь-якого виду або етичних стандартів ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», має право письмово (у паперовій або електронній формі) повідомити про це голову Комісії або Дирекцію Коледжу.

Повідомлення підлягає обов'язковому фіксуванню та розгляду, якщо наведені в ньому дані містять конкретні фактичні відомості про порушення, які можуть бути об'єктивно перевірені. Анонімні повідомлення або повідомлення, що не містять фактичних даних, залишаються без розгляду.

12.5.2. Комісія протягом 10 робочих днів з дня реєстрації повідомлення ухвалює рішення про початок розгляду повідомлення за встановленою процедурою або про залишення його без розгляду, про що письмово інформує заявника та особу, стосовно якої надійшло повідомлення.

12.5.3. Особа, стосовно якої розглядається справа, обов'язково та завчасно (не пізніш як за 3 робочі дні) інформується про дату, час і місце засідання Комісії.

12.5.4. Особа, щодо якої розглядається повідомлення, має право особисто або через свого представника:

- знати про початок процедури розгляду;
- бути присутньою на засіданні;
- ознайомлюватися з усіма матеріалами справи, робити з них виписки чи копії та надавати зауваження;
- надавати усні та письмові заперечення, пояснення;
- брати участь у дослідженні доказів та подавати власні докази.

12.5.5. У разі розгляду справи щодо здобувача освіти, до розгляду обов'язково залучаються представники здобувачів освіти – члени Комісії.

12.5.6. Цілями доказування є не лише підтвердження факту порушення академічної доброчесності або етичних стандартів Коледжу, але і встановлення обставин, які можуть свідчити про спростування факту наявності порушення. Доказами є будь-які достовірні дані, письмові чи електронні матеріали, показання свідків та технічних засобів.

12.5.7. Рішення Комісії приймаються шляхом відкритого голосування

простою більшістю голосів присутніх на її засіданні членів. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови Комісії.

Рішення Комісії оформлюються письмово, підписуються всіма присутніми на засіданні членами Комісії та повинні містити дату, місце прийняття, перелік присутніх, перелік питань до розгляду, суть повідомлень про факт порушення, встановлені обставини справи та узагальнюючий висновок щодо наявності чи відсутності факту порушення академічної доброчесності або етичних стандартів Коледжу.

12.5.8. Засідання Комісії обов'язково протоколюється секретарем. У протоколі детально відображаються хід обговорення, результати голосування та наводиться повний текст прийнятого рішення. Протокол засідання Комісії підписують головуєчий на засіданні та секретар Комісії.

12.5.9. Рішення Комісії про встановлення факту порушення академічної доброчесності або етичних стандартів Коледжу та рекомендацію щодо застосування конкретної санкції передається Дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», яка приймає остаточне рішення та видає наказ про притягнення особи до академічної чи дисциплінарної відповідальності.

РОЗДІЛ 13. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

13.1. Цей Кодекс затверджується Педагогічною радою ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та набирає чинності від дати опублікування відповідного наказу директора Коледжу.

13.2. Будь-які зміни або доповнення до цього Кодексу приймаються в тому самому порядку.

13.3. Спірні питання, пов'язані з тлумаченням положень цього Кодексу, вирішуються відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних актів ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».